АГЕНЦИЈА ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

СМЈЕРНИЦЕ ЗА ПРОВОЂЕЊЕ ЦИЉАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ САНКЦИЈА У ПРИМЈЕНИ МЈЕРА ПРОПИСАНИХ ЗАКОНОМ О ОГРАНИЧАВАЊУ РАСПОЛАГАЊА ИМОВИНОМ С ЦИЉЕМ СПРЕЧАВАЊА ТЕРОРИЗМА, ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА И ФИНАНСИРАЊА ШИРЕЊА ОРУЖЈА ЗА МАСОВНО УНИШТЕЊЕ

Бања Лука, октобар 2026. године

На основу члана 5. став 1. тачка з, члана 22. став 1. тачка ђ. и члана 37. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 59/13 и 4/17), члана 6. став 1. тачка з. и члана 22. став 4. тачка л. Статута Агенције за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 63/17), те на основу члана 33. ст. 5. и 6. Закона о ограничавању располагања имовином с циљем спречавања тероризма, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење („Службени гласник БиХ“, број 31/26), директор Агенције за банкарство Републике Српске, доноси:

СМЈЕРНИЦЕ ЗА ПРОВОЂЕЊЕ ЦИЉАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ САНКЦИЈА У ПРИМЈЕНИ МЈЕРА ПРОПИСАНИХ ЗАКОНОМ О ОГРАНИЧАВАЊУ РАСПОЛАГАЊА ИМОВИНОМ С ЦИЉЕМ СПРЕЧАВАЊА ТЕРОРИЗМА, ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА И ФИНАНСИРАЊА ШИРЕЊА ОРУЖЈА ЗА МАСОВНО УНИШТЕЊЕ

1. Опште одредбе

1.1. Овим смјерницама ближе се уређује поступање обвезника у примјени мјера прописаних Законом о ограничавању располагања имовином с циљем спречавања тероризма, финансирања тероризма и финансирања ширења оружја за масовно уништење („Службени гласник БиХ“, број 31/26) (у даљем тексту: Закон), који су под надзором Агенције за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција).

1.2. Смјернице се примјењују на сљедеће обвезнике над којима надзор врши Агенција у смислу Закона:

- банке,
- микрокредитне организације,
- даваоце лизинга,
- институције електронског новца и
- штедно-кредитне организације.

1.3. Циљ ових смјерница је пружање практичних упутстава за успостављање одговарајућих интерних политика, процедура и контрола ради провођења обавезе из Закона, на начин да се оне проведу брзо, уједначено и разумљиво, уз заштиту финансијског система, поштивање рокова, спречавање заобилажења мјера и заштиту права лица која нису обухваћена мјерама или су погрешно идентификована.

1.4. Циљане финансијске санкције представљају хитне мјере које се примјењују без одгађања и независно од постојања кривичног поступка, парничних или других поступака или правоснажне пресуде, те као такве представљају извршење законом прописане обавезе.

1.5. Ове смјернице не замјењују обавезе прописане Законом, одлукама Савјета безбједности Уједињених нација, одлукама Савјета министара БиХ, смјерницама и обрасцима Министарства безбједности БиХ, нити друге посебне прописе. У случају разлике између ових смјерница и обавезујућег прописа или одлуке надлежног органа, обвезник примјењује пропис, одлуку или појединачни налог надлежног органа.

2. Употреба појмова

2.1. Појмови који се користе у овим смјерницама имају значење као у Закону и подзаконским актима Агенције у којима су дефинисани.

3. Основне обавезе обвезника

3.1. Обвезници су дужни редовно пратити објављене листе и одлуке Савјета безбједности Уједињених нација, његових санкцијских комитета, Савјета министара Босне и Херцеговине и Министарства безбједности БиХ, укључујући консолидовану листу лица и ентитета према којима су на снази мјере.

3.2. Провјера се проводи према клијентима, стварним власницима, овлашћеним лицима, потписницима, корисницима производа и услуга, налогодавцима и примаоцима трансакција,

повезаним лицима, власничким и контролним структурама, као и лицима која дјелују у име, за рачун или по налогу означеног лица или ентитета.

3.3. Обвезници требају да обезбиједе јасан прописан унутрашњи ток информација: ко прима обавјештење, ко проводи провјеру, ко одлучује о блокади, ко одобрава извјештај и ко комуницира са Агенцијом, Министарством безбједности БиХ и другим надлежним органима.

3.4. По објави или пријему одлуке од надлежних органа, обвезници су дужни одмах и без одгађања провјерити евиденције, пословне односе, рачуне, депозите, кредите, гаранције, платне инструменте, сефове, колатерале, потраживања, уговоре, имовину у управљању и друге производе или услуге.

3.5. Ако нема подударања, потребно је евидентирати да је провјера извршена, уз датум, вријеме, извор листе, коришћене податке и резултат провјере. Ако постоји могуће или потврђено подударање, поступа се одмах у складу са тачком 4. ових смјерница.

3.6. Обвезник је дужан успоставити организационе, техничке и оперативне мјере које обезбјеђују провођење циљаних финансијских санкција без одгађања, укључујући и изван редовног радног времена када, с обзиром на начин пружања услуга или природу пословних активности, постоји могућност располагања средствима, другом имовином или економским ресурсима или извршења платних и других финансијских трансакција.

3.7. Обвезник је дужан да Агенцији, на њен захтјев, достави све податке и информације о примјени политика, контрола и процедура, у року који не може бити краћи од три дана, осим ако Агенција не одреди краћи рок ради спречавања кршења мјера, у складу са чланом 33. став 3. Закона.

4. Поступање код могућег или потврђеног подударања

4.1. Обвезници су дужни провјерити да ли имају постојећи пословни, уговорни, власнички или други однос са лицем или ентитетом обухваћеним циљаним финансијским санкцијама према одлуци Савјета министара БиХ, донесеној у складу са Законом, те да врше провјеру приликом заснивања односа са таквим лицем или ентитетом**.**

4.2. Код могућег подударања података о лицу или ентитету из претходне тачке, обвезник одмах врши додатну провјеру идентитета коришћењем доступних података, укључујући име и презиме, познате надимке, псеудониме и друга имена, датум и мјесто рођења, држављанство, идентификационе документе или путне исправе, регистрационе податке, адресу, власништво, контролу и друге расположиве податке.

4.3. Обвезник не смије претходно обавијестити клијента или треће лице да се проводи провјера или да ће бити примијењена мјера, ако би такво обавјештавање могло омогућити располагање средствима, другом имовином или економским ресурсима, нити допустити располагање средствима и другом имовином или економским ресурсима означених лица или ентитета док је додатна провјера у току.

4.4. Ако је подударање потврђено, обвезник одмах и без одгађања, а најкасније у року од 24 сата, проводи привремену забрану располагања и забрану стављања на располагање свих средстава, друге имовине и економских ресурса који су у власништву, посједу, под контролом или на располагању означеног лица или ентитета, директно или индиректно.

4.5. Мјере привремене забране располагања и забране стављања на располагање примјењују се и на средства, другу имовину и економске ресурсе који настану, проистекну или представљају корист од средстава, друге имовине или економских ресурса који припадају означеном лицу или ентитету или које означено лице или ентитет контролише.

4.6. Привремена забрана располагања нарочито обухвата забрану исплате, преноса, конверзије, отуђења, коришћења рачуна или сефа, реализације платног налога, одобрења кредита или гаранције, располагања колатералом, закључења или извршења уговора, као и сваке радње којом би средства или економски ресурси били стављени на располагање означеном лицу или ентитету.

4.7. Обвезник треба спријечити директно и индиректно стављање средстава, друге имовине или економских ресурса на располагање означеном лицу или ентитету, укључујући радње преко повезаних лица, посредника, пуномоћника, повезаних правних лица, рачуна трећих лица или других

аранжмана чији је циљ или посљедица заобилажење мјере, као и пружање финансијских, техничких, логистичких или других услуга које могу омогућити коришћење средстава, друге имовине или економских ресурса означеног лица или ентитета, ако постоје чињенице које указују да означено лице остварује контролу или користи такве аранжмане ради заобилажења мјера.

4.8. Привремена забрана располагања не значи одузимање власништва. Средства и имовина остају блокирани до престанка мјере или до одобреног изузетка у складу са Законом.

4.9. Обвезник не смије самостално укинути или ограничити примјену мјере на основу властите процјене, осим када за то постоји одлука, обавјештење или одобрење надлежног органа, односно када је поступање изричито допуштено Законом.

5. Процјена изложености обвезника циљаним финансијским санкцијама

5.1. Обвезници треба да, у оквиру система интерних контрола и управљања ризицима, врше процјену своје изложености циљаним финансијским санкцијама. Та процјена треба да буде дио постојећих процјена цјелокупног пословања са аспекта спречавања прања новца и финансирања терористичких активности. Процјена изложености представља основ за одређивање обима, учесталости и начина провјера, техничких рјешења, организације рада, нивоа обуке запослених и интензитета надзора над провођењем мјера.

5.2. Процјена изложености треба бити сразмјерна величини, природи, сложености и пословном моделу обвезника, врсти производа и услуга, броју и структури клијената, обиму и врсти трансакција, географским подручјима пословања, дистрибутивним каналима, коришћењу дигиталних и инстант платних услуга, екстернализованим функцијама и другим околностима које могу утицати на могућност изложености означеним лицима или ентитетима.

5.3. Процјена изложености треба најмање обухватити: клијенте и стварне власнике, повезана лица и контролне структуре, производе и услуге, платне инструменте, рачуне и сефове, кредите, гаранције и колатерале, прекограничне трансакције, кореспондентне односе, дигиталне канале, пословање са високоризичним земљама и могућност индиректног стављања средстава или економских ресурса на располагање означеним лицима или ентитетима.

5.4. Обвезник треба на основу процјене изложености утврдити одговарајуће мјере ублажавања, укључујући учесталост провјере листа, начин аутоматског или ручног претраживања, критерије за рјешавање могућих подударања, ниво ескалације, овлашћења за блокаду, поступање ван редовног радног времена, резервне канале комуникације и контролу квалитета података који се користе за провјере.

5.5. Процјена изложености треба бити документована, одобрена од стране највишег руководства и редовно ажурирана најмање једном годишње, а по потреби чешће, односно приликом значајних промјена пословног модела, увођења нових производа или услуга, укључујући инстант кредитне трансфере, промјене информационог система, уласка на нова тржишта, значајних промјена санкцијских режима или утврђених слабости у провођењу мјера.

5.6. Обвезници су дужни да обезбиједе доказе да су резултати процјене изложености коришћени при изради и ажурирању интерних политика, процедура, контрола, обука и техничких рјешења. Формална процјена која није повезана са стварним контролама и поступцима не сматра се довољном за доказивање дјелотворног управљања изложеношћу циљаним финансијским санкцијама.

6. Извјештавање Агенцији и надлежним органима

6.1. Обвезник који проведе мјеру или спријечи стављање средстава, друге имовине или економских ресурса на располагање, дужан је одмах, а најкасније у року од 24 сата, доставити писани извјештај Агенцији и Министарству безбједности БиХ у складу са овим смјерницама и смјерницама других надлежних органа.

6.2. Извјештај Агенцији доставља се на службену електронску адресу Агенције: infoori@abrs.ba, односно путем другог посебног комуникационог канала који Агенција накнадно одреди за ову

намјену. Извјештај Министарству безбједности БиХ доставља се у складу са смјерницама или упутством Министарства.

6.3. Извјештај из тачке 6.1. укључује и сваки покушај трансакције који је означено лице или ентитет покушао остварити те садржи све расположиве податке о лицима или ентитетима, вриједности, врсти и локацији средстава и имовине или економских ресурса, као и друге релевантне информације.

6.4. Обвезник је дужан без одгађања доставити допуну извјештаја ако накнадно сазна за додатна средства, друге облике имовине, повезана лица, покушане трансакције или друге информације значајне за провођење мјере.

6.5. Ако обвезник утврди околности које указују на покушај избјегавања или заобилажења циљане финансијске санкције, укључујући коришћење трећих лица или других аранжмана ради прикривања везе са означеним лицем или ентитетом, дужан је те околности навести у извјештају Агенцији и Министарству безбједности БиХ, заједно са свим расположивим информацијама значајним за даље поступање надлежних органа.

7. Интерне политике, контроле и процедуре

7.1. Обвезници су дужни успоставити, проводити, редовно преиспитивати и ажурирати интерне политике, контроле и процедуре за провођење циљаних финансијских санкција. Те процедуре могу бити дио система спречавања прања новца, спречавања финансирања терористичких активности и спречавања финансирања ширења оружја за масовно уништење, али морају јасно уређивати хитност, одговорности и поступање по санкцијама, укључујући посебности инстант кредитних трансфера ако их обвезник нуди.

7.2. Интерне процедуре треба да буду засноване на процјени изложености из тачке 5. ових смјерница и да обухвате праћење листа, учесталост и начин провјере, дневне провјере корисника платних услуга код инстант кредитних трансфера, поступање код могућег и потврђеног подударања, доношење одлуке о блокади, извјештавање, евиденције, управљање изузецима, заштиту од погрешне идентификације, као и поступање у случајевима када постоје околности које указују на покушај избјегавања или заобилажења циљане финансијске санкције.

7.3. Обвезници су дужни да обезбиједе редовну обуку запослених који успостављају пословне односе, обрађују трансакције, управљају рачунима, кредитима, колатералима, сефовима, платним инструментима, правним пословима, усклађеношћу, интерном ревизијом и информационим системима.

7.4. Информациони системи и ручне контроле треба да омогуће правовремену идентификацију подударања, блокаду трансакције или производа, евиденцију радњи, чување доказа и накнадну провјерљивост поступања.

7.5. Документација о процјени изложености, провјерама, подударањима, одлукама, блокадама, извјештајима, комуникацији, изузецима и престанку мјера чува се најмање десет година од престанка мјере у складу са законом којим се уређује спречавање прања новца и финансирања терористичких активности.

8. Погрешна идентификација и права трећих лица

8.1. Ако обвезник утврди да је лице или ентитет погођен мјером због истог или сличног имена, назива или другог идентификационог податка, а није означено лице или ентитет, дужан је без одгађања документовати разлоге, обавијестити Агенцију и Министарство безбједности БиХ и поступити по одлуци надлежног органа о престанку примјене мјере.

8.2. Обвезник треба, када то не угрожава сврху мјере и када је допуштено Законом, упутити лице на могућност подношења захтјева надлежним органима ради отклањања погрешне идентификације, укидања мјера или коришћења прописаних правних лијекова.

8.3. Ако савјесно треће лице тврди да има законито право на средства или имовину обухваћену мјером, обвезник не одлучује самостално о реституцији, већ такво лице упућује на поступак пред

надлежним органима у складу са Законом, уз очување постојеће мјере до пријема одлуке или одобрења надлежног органа.

9. Укидање мјера и изузеци

9.1. Привремена забрана располагања и забране стављања на располагање, донесене у складу са Законом, остају на снази и производе правно дејство све док:

- Савјет министара БиХ не донесе одлуку о престанку важења мјере, утврђујући да више не постоје основани разлози за вјеровање да лице или ентитет испуњава критеријуме из члана 10. став (5) Закона или
- Савјет безбједности УН-а, путем релевантног комитета УН-а, не донесе одлуку о уклањању означеног лица или ентитета с одговарајуће листе и у том случају престанак мјере наступа одмах по објављивању одлуке комитета УН-а, без потребе за доношењем посебне одлуке надлежног органа.

9.2. По пријему обавјештења о укидању мјере или уклањању лица с листе, обвезник без одгађања обуставља примјену мјере и омогућава располагање средствима и имовином, осим ако постоји други законски основ, судска одлука или одлука надлежног органа која ограничава располагање.

9.3. Коришћење блокираних средстава допуштено је само на основу одобрења надлежног органа, у складу са члановима 25–28. Закона.

10. Поступање и надзор

10.1. Правилна примјена циљаних финансијских санкција захтијева хитно, пажљиво и документовано поступање. Обвезници не смију омогућити да означена лица или ентитети директно или индиректно користе, преносе или добију на располагање средства, другу имовину или економске ресурсе.

10.2. Процјена изложености циљаним финансијским санкцијама треба да буде практичан алат за одређивање одговарајућих контрола и ресурса, а не само формални документ. Обвезници треба да је користе за припрему интерних упутстава, контролних листа, сценарија поступања и обука.

10.3. Агенција ће у оквиру надзорних активности процјењивати да ли су обвезници успоставили дјелотворан систем за провођење циљаних финансијских санкција, укључујући процјену изложености, политике, процедуре, одговорна лица, евиденције, обуке, информационе системе и доказивост поступања у прописаним роковима.

10.4. Агенција ће, у складу са Законом, о утврђеним кршењима обавеза обвезника обавјештавати Министарство безбједности БиХ и предузимати надзорне мјере из своје надлежности.

10.5. Обвезник је дужан да Агенцији, на њен захтјев, достави сву документацију и доказе о провођењу циљаних финансијских санкција, укључујући евиденције о провјерама, резултатима провјера, предузетим мјерама, извјештајима и комуникацији са надлежним органима, у року од три дана од достављања захтјева, осим ако Агенција не одреди краћи рок.

11. Завршне одредбе

11.1. Ове смјернице ступају на снагу даном доношења и објављују се на службеној интернет страници Агенције.

Број: Д-17/26

Датум: 14.10.2026. год.

Директор

Срђан Шупут